77.812/1

Vlaamse Regering

Besluit van de Vlaamse Regering tot definitieve vaststelling van het projectbesluit NZL – fase 1 van het complex project 'Noord-Zuidverbinding Limburg' en tot gedeeltelijke opheffing van het beschermd cultuurhistorisch landschap 'Kasteel Ter Dolen: omgeving' in Houthalen-Helchteren (Helchteren)

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:
- het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, artikel 17, §3, ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2002, vervangen bij het decreet van 19 mei 2006, en gewijzigd bij de decreten van 1 maart 2013 en 1 juli 2016, en artikel 26bis, §3, ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2002;
- het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, artikel 26, gewijzigd bij het decreet van 23 december 2016, en artikel 41, eerste lid, 10°, ingevoegd bij het decreet van 18 december 2015.

Vormvereisten

De volgende vormvereisten zijn vervuld:
- De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, heeft zijn akkoord gegeven op 31 maart 2025.
- De Raad van State heeft advies [xxxxx/x adviesnummer] gegeven op [datum] 2025, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:
- Bijlage 1, alinea 2, punt 1°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2015 tot aanwijzing van de Vlaamse en provinciale projecten ter uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, geeft aan dat de Vlaamse Regering de bevoegde overheid is voor aanvragen met betrekking tot de realisatie van het project inzake 'Noord-Zuidverbinding Limburg'.
- De Vlaamse Regering heeft op 16 maart 2018 de startbeslissing van het complex project 'Noord-Zuidverbinding Limburg' goedgekeurd.
- Samen met de startbeslissing heeft de Vlaamse Regering een procesnota goedgekeurd.
- De startbeslissing motiveert dat het project beantwoordt aan een aantal van de criteria die opgenomen zijn in het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, zodat het groot maatschappelijk en ruimtelijk-strategisch belang in

voldoende mate is aangetoond en dat het project onder het toepassingsgebied van het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten valt.
- De Vlaamse Regering heeft op 22 april 2022 het voorkeursbesluit definitief vastgesteld. Het definitief vastgestelde voorkeursbesluit is op 27 april 2022 bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.
- Er is van 9 januari tot en met 7 februari 2023 een publieke raadpleging georganiseerd over de projectonderzoeksnota.
- De projectonderzoeksnota werd van 23 december 2022 tot en met 6 februari 2023 voor advies voorgelegd aan de adviesinstanties.
- Hoe met deze inspraak op de projectonderzoeksnota is omgegaan werd opgenomen in een overwegingsdocument. Dit document is gepubliceerd op de projectwebsite.
- Het toenmalige team Mer heeft op 1 juni 2023 de richtlijnen van het milieueffectrapport goedgekeurd.
- Er is een open en transparant proces gevoerd, met ook diverse informele infomomenten. Er werden werksessies, buurtateliers, cocreatieweken en infomomenten gehouden met actoren uit het actorenoverleg of op ad-hoc uitnodiging, onder andere in april 2019, september 2019, maart 2020, oktober 2020, mei 2021, januari 2022, september 2022, januari 2023, mei 2023 en november 2023. Alle documenten zijn gepubliceerd op de projectwebsite (https://www.noordzuidlimburg.be).
- De Vlaamse Regering heeft via een mededeling op 26 januari 2024 groen licht gegeven voor de organisatie van de adviesronde over het voorontwerp van projectbesluit NZL – fase 1 van het complex project 'Noord-Zuidverbinding Limburg'.
- Het voorontwerp van projectbesluit is op 26 januari 2024 voor formeel advies aan de decretaal vastgestelde adviesinstanties voorgelegd.
- Op de adviesvergadering over het voorontwerp van voorkeursbesluit van 4 maart 2024 zijn de adviezen besproken.
- In een antwoordennota is een antwoord gegeven op alle adviezen op het voorontwerp projectbesluit. Deze antwoordennota is gepubliceerd op de projectwebsite.
- Het ontwerp van projectbesluit NZL – fase 1 werd door de Vlaamse Regering voorlopig vastgesteld op 24 mei 2024.
- Het ontwerp van projectbesluit lag ter inzage tijdens het openbaar onderzoek van 29 mei 2024 tot en met 27 juli 2024.
- In een antwoordennota is een antwoord gegeven op alle bezwaren en inspraakreacties over het ontwerp van projectbesluit. Deze nota wordt samen met het projectbesluit gepubliceerd op de projectwebsite.
- Het team Omgevingseffecten keurde op 8 april 2025 het MER (opnieuw) goed.
- Om de geplande werken aan de N74 volgens de gestelde projectdoelstellingen van de Noord-Zuidverbinding te kunnen uitvoeren, wordt in het onderdeel dat geldt als gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Noord-Zuid Limburg' voorzien in een nieuwe bestemming, namelijk 'Artikel 1. Gebied voor wegeninfrastructuur', ook ter hoogte van de onderdelen van het Vlaams ecologisch netwerk (VEN) Een afbakeningsplan, vastgesteld volgens artikel 21 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, wordt van rechtswege opgeheven voor het onderdeel waarvoor achteraf een ruimtelijk uitvoeringsplan in werking treedt dat aan dat onderdeel een bestemming geeft, waardoor dat laatste niet meer krachtens artikel 20 van dat decreet zou kunnen worden aangeduid als GEN of GENO.

- Uit de uitgevoerde drieledige natuureffectenbeoordeling (Passende Beoordeling, Verscherpte Natuurtoets en Algemene natuurtoets in het MER) blijkt dat het voorgestelde inrichtingsalternatief kan leiden tot een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van speciale beschermingszones en tot onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN. Het projectbesluit motiveert afdoende dat er geen alternatieve oplossingen zijn die minder schadelijk zijn voor de natuurlijke kenmerken van de speciale beschermingszone en voor de natuur in het VEN. Het projectbesluit toont ook aan dat er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, voor de realisatie van het project. Het projectbesluit bevat ook alle nodige compenserende maatregelen, zoals bepaald door artikel 26, tweede lid, en artikel 16, § 1, derde lid, van het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, respectievelijk artikel 17 en 26bis, § 3 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.
- Vanwege de betekenisvolle impact op prioritair habitat is het advies van de Europese Commissie vereist. Op 15 mei 2025 heeft de Europese Commissie een voorwaardelijk gunstig advies verleend waarin ze bevestigt dat de nadelige effecten van de uitvoering van de Noord-Zuidverbinding Limburg op de betrokken habitatrichtlijngebieden door dwingende redenen van groot openbaar belang gerechtvaardigd zijn op voorwaarde dat het betrokken SBZ-H "Mangelbeek en heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode" beperkt (5.500 m²) uitgebreid wordt en dit binnen twee jaar na publicatie van dit advies.
- Het complexe project 'Noord-Zuidverbinding Limburg' wordt gefaseerd verder uitgewerkt aan de hand van de verschillende deelzones A (Pelt tot en met Hechtel-Eksel), B (Houthalen-Helchteren) en C (Zonhoven tot en met Hasselt). Het projectbesluit NZL – fase 1 is dus het eerste in een reeks projectbesluiten en focust in de eerste plaats op de uitwerking van het gekozen alternatief in deelzone B.
- Dit definitief vastgestelde projectbesluit omvat de beslissing tot gedeeltelijke opheffing van de bescherming als cultuurhistorisch landschap 'Kasteel Ter Dolen: omgeving' in Houthalen-Helchteren, beschermd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 30 juni 1982, omwille van het algemeen belang. Artikel 6.2.1, 3° van het Onroerenderfgoeddecreet bepaalt namelijk dat de Vlaamse Regering een besluit tot definitieve bescherming geheel of gedeeltelijk kan wijzigen of opheffen als die wijziging of opheffing is vereist omwille van het algemeen belang. Om de geplande werken aan de N74 volgens de gestelde projectdoelstellingen van de Noord-Zuidverbinding te kunnen uitvoeren, is een gedeeltelijke opheffing van het beschermde cultuurhistorische landschap noodzakelijk. De gedeeltelijke opheffing van het cultuurhistorische landschap betreft een deel van de percelen die kadastraal gekend zijn als: Houthalen, 4de afdeling, sectie B, perceelnummers 766B, 767E en 774A. Naast deze gedeeltelijke opheffing is, om dit project van algemeen belang te kunnen uitvoeren, ook de sloop van de modernistische villa, gelegen aan de Grote Baan 1 en op 1 februari 2018 vastgesteld als bouwkundig erfgoed, niet te vermijden.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:
- het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2014 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten.

Initiatiefnemers

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Begroting en Financien, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn, de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw en de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Artikel 1. Er is voldaan aan alle voorwaarden, vermeld in artikel 26, tweede lid, samen gelezen met artikel 16, §1, derde en vierde lid, van het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, en artikel 26bis, §3, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu. Het projectbesluit NZL – fase 1 wordt gerealiseerd om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.

Art. 2. Het projectbesluit NZL – fase 1, dat bestaat uit de delen vermeld in het tweede lid, wordt definitief vastgesteld. Het projectbesluit bevat de elementen, vermeld in artikel 23, derde lid, van het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten.

Het projectbesluit bevat de volgende delen die als bijlage bij dit besluit zijn gevoegd:
1° bijlage I: "Hoofddocument (deel 1.1 van het projectbesluit)";
2° bijlage II: "Omgevingsvergunning (deel 4 van het projectbesluit)";
3° bijlage III: "Zaak der wegen (deel 5.1 van het projectbesluit)";
4° bijlage IV: "Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Noord-Zuid Limburg' (deel 6 van het projectbesluit)";
5° bijlage V: "Plan afbakening beschermd cultuurhistorisch landschap 'Kasteel Ter Dolen. omgeving' na gedeeltelijke opheffing".

Art. 3. Het besluit van de Vlaamse Regering van 30 juni 1982 tot bescherming als cultuurhistorisch landschap van de omgeving van het waterslot "Ter Dolen" in Houthalen-Helchteren (Helchteren), gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 27 augustus 1982, wordt gedeeltelijk opgeheven.

Het plan als bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 30 juni 1982 wordt vervangen door het plan "Plan afbakening beschermd cultuurhistorisch landschap 'Kasteel Ter Dolen: omgeving' na gedeeltelijke opheffing" dat in de bijlage V opgenomen is bij dit besluit.

Art. 4. De Vlaamse minister, bevoegd voor onroerend erfgoed, de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur, en de Vlaamse minister bevoegd voor het algemeen mobiliteitsbeleid, zijn, ieder wat hem of haar betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 23/05/2025.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

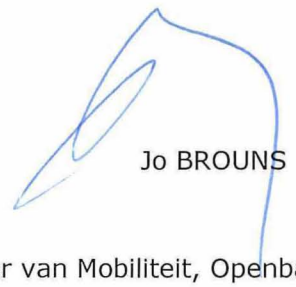

Jo BROUNS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER

Bijlage I. Hoofddocument (deel 1.1 van het projectbesluit)

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van XXX 2025 houdende de vaststelling van het projectbesluit NZL – fase 1 van het complex project 'Noord-Zuidverbinding Limburg' en tot gedeeltelijke opheffing van het beschermd cultuurhistorisch landschap 'Kasteel Ter Dolen: omgeving' in Houthalen-Helchteren (Helchteren)

Brussel, 23/05/2025.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER

Bijlage II. Omgevingsvergunning (deel 4 van het projectbesluit)

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van XXX 2025 houdende de vaststelling van het projectbesluit NZL – fase 1 van het complex project 'Noord-Zuidverbinding Limburg' en tot gedeeltelijke opheffing van het beschermd cultuurhistorisch landschap 'Kasteel Ter Dolen: omgeving' in Houthalen-Helchteren (Helchteren)

Brussel, 23/05/2025.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER

Bijlage III. Zaak der wegen (deel 5.1 van het projectbesluit)

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van XXX 2025 houdende de vaststelling van het projectbesluit NZL – fase 1 van het complex project 'Noord-Zuidverbinding Limburg' en tot gedeeltelijke opheffing van het beschermd cultuurhistorisch landschap 'Kasteel Ter Dolen: omgeving' in Houthalen-Helchteren (Helchteren)

Brussel, 23/05/2025.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER

Bijlage IV. Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Noord-Zuid Limburg' (deel 6 van het projectbesluit)

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van XXX 2025 houdende de vaststelling van het projectbesluit NZL – fase 1 van het complex project 'Noord-Zuidverbinding Limburg' en tot gedeeltelijke opheffing van het beschermd cultuurhistorisch landschap 'Kasteel Ter Dolen: omgeving' in Houthalen-Helchteren (Helchteren)

Brussel, 23/05/2025.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER

Bijlage V. Plan afbakening beschermd cultuurhistorisch landschap 'Kasteel Ter Dolen: omgeving' na gedeeltelijke opheffing

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van XXX 2025 houdende de vaststelling van het projectbesluit NZL – fase 1 van het complex project 'Noord-Zuidverbinding Limburg' en tot gedeeltelijke opheffing van het beschermd cultuurhistorisch landschap 'Kasteel Ter Dolen: omgeving' in Houthalen-Helchteren (Helchteren)

Brussel, 23/05/205.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER